

HoNOS Status 2003

Genindlæggelsesopgørelse

Siden 2000, hvor HoNOS blev implementeret på Psykiatrisk Sygehus, har vi løbende udgivet statusrapporter i hvilke der er blevet fokuseret på, at hver patient kun er blevet repræsenteret ved én indlæggelse for den angivne periode. Det var da for genindlagte patienter i observationsperioden den første indlæggelse der blev analyseret.

Tabel 0 viser at omkring 30% bliver genindlagt inden for et år, når man ser på HoNOS-perioden fra januar 2000 til august 2002.

Til belysning af genindlæggelsesproblematikken har vi foretaget en opgørelse, hvor de i HoNOS indskrevne patienter er blevet vurderet ud fra om de før januar 2000 har været indlagt på Psykiatrisk Sygehus.

Tabel 1 viser genindlæggelsesantallet i relation til de forskellige ICD-10 diagnoser. En indlæggelse = 1 betyder at patienterne ikke tidligere har været indlagt, d.v.s. at HoNOS indlæggelsen er den første. Er indlæggelsen = 2, betyder det at patienten har været indlagt én gang forud for HoNOS indlæggelsen. Og sådan videre. For overskuelighedens skyld har vi slået 4 til 9 indlæggelser sammen, 10 til 20, og indlæggelser oftere end 20 udgør kun én række i Tabel 1.

Som det fremgår af Tabel 1, er antallet af førstegangsinlæggelser for skizofrene i HoNOS kun 11.8%. Over halvdelen af de skizofrene er indlagt mere end 20 gange. For de affektive lidelser er omkring 1/3 førstegangsinlæggelser, og under 20% har været indlagt mere end 20 gange. Denne forskel i progressionen mellem skizofrene og affektive lidelser er statistisk signifikant. Angstlidelserne har som forventeligt et endnu mere godartet forløb indlæggelsesmæssigt, mens omkring 10% af patienterne med misbrug bliver genindlagt, uafhængigt af indlæggelsesantallet.

Tabel 2 viser genindlæggelsesforløbet for de affektive lidelser, når de underinddeles i bipolære (egentlig manio-depressive patienter) og i unipolære (kun depressive) patienter. Det ses da, at det er de bipolære patienter, der har et progressivt forløb. Det er tankevækkende, at på det tidspunkt, hvor den bipolære lidelse begynder at aktiveres indlæggelsesmæssigt, er den procentvise litiumbehandling nede på under 30%!

Tabel 3a viser indlæggelsesprofilen på HoNOS for de affektive lidelser i relation til antal indlæggelser. Det ses, at desto flere indlæggelser, desto større forekomst af aggression, misbrug og hallucinationer ved indlæggelse, tydende på at det netop er den maniske profil, der accelerer. Dette er i fuld overensstemmelse med den nyeste forskning, som viser, at det er overgangen til det maniske fra det depressive, som er den afgørende faktor for sygdommens malignitet.

Tabel 3b viser indlæggelsesprofilen for de skizofrene i relation til antal indlæggelser. Det ses, at HoNOS profilen stort set er identisk fra indlæggelse til indlæggelse.

Tabel 4a viser forbedringsprocenten under indlæggelsen i relation til indlæggelsesnummer for de affektive lidelser. Her er HoNOS subskalaerne vist, d.v.s. A = adfærdsproblemer, B = kognitive eller fysiske problemer, C = psykopatologiske symptomer, og D = sociale problemer. Det ses, at ved tiltagende indlæggelser bliver forbedringsprofilen størst for adfærdsproblemerne og for de psykopatologiske symptomer, afspejlende den gode antimaniske virkning af et hospitalsophold plejemæssigt såvel som farmakologisk.

Tabel 4b viser forbedringsprocenten under indlæggelsen i relation til indlæggelsesnummer for de skizofrene patienter. Igen, som for Tabel 3b, er procenten ret uafhængig af indlæggelsesnummer, med størst forbedring på de adfærdsproblemer, hvor det især er det aggressive, som har ført til indlæggelsen.

Tabel 5 viser indlæggelsestiden (gennemsnit og spredning) for de forskellige ICD-10 diagnoser. Personlighedsforstyrrelserne har ved førstegangsindlæggelsen den længste indlæggelsestid, formentlig fordi den vage symptomatologi giver anledning til en længere observationsperiode. Ved indlæggelser over 20 er det angstlidelserne der har længst indlæggelsestid, medens patienter med skizofreni, affektive lidelser eller personlighedsforstyrrelser stort set har samme indlæggelsestid.

Tabel 6 viser alder og køn i relation til antal indlæggelser for de forskellige ICD-10 diagnoser. Det er i overensstemmelse med det forventelige, at patienterne med organiske psykiske lidelser (overvejende de demente) har højeste alder; herefter kommer de affektive lidelser og så de øvrige diagnoser. Alderen for de skizofrene er lidt højere end den forventede, men her må det bemærkes, at vi i dag med ICD-10 diagnosesystemet har fået placeret nogle patienter med akut paranoid psykose (F23.3) inden for den skizofreniforme dimension.

Kønsfordelingen i Tabel 6 ved indlæggelser over 20 viser, at det overvejende er mænd med skizofreni og især kvinder med affektive lidelser der genindlægges.

Tabel 7 viser antal døde i relation til indlæggelsesantallet. Det er støt accelererende for demens og langsomt voksende for skizofreni, medens det relative toppunkt for de affektive lidelser ligger mellem 4. og 9. indlæggelse. Det er også her, at litiumbehandlingen er under 30%. Litium er et præparat som virker selvmordsbeskyttende for den affektive patient.

Tabel 0

Genindlæggelsesprocenten i observationsperioden ved de forskellige HoNOS opgørelser

Observationsperiode	Genindlæggelsesprocent
Januar 2000 til august 2000	22,5%
Januar 2000 til august 2001	32,2%
Januar 2001 til august 2002	34,1%

Tabel 1

Antal indlæggelser	Skizofreni (N=644)	Affektive lidelser (N=761)	Angstlidelser (N=469)	Personlighedsforstyrrelser (N=266)	Misbrug (N=273)	Organiske psykiske lidelser (N=166)	Andre (N=58)
1	11.8%	32.8%	27.5%	4.9%	12.8%	7.2%	3.0%
2	12.6%	26.8%	31.4%	9.0%	10.4%	7.9%	1.9%
3	19.1%	28.7%	24.5%	8.6%	7.6%	8.3%	3.2%
4-9	18.4%	31.6%	17.4%	10.8%	12.6%	7.4%	1.8%
10-20	33.5%	31.9%	9.7%	11.8%	8.1%	3.0%	2.1%
>20	51.4%**	19.1%*	2.2%**	12.8%*	8.4%	4.0%	2.0%

Tabel 2

Affektive lidelser. Antal patienter
(i parentes: % litiumbehandlede)

Antal indlæggelser	Bipolære	Unipolære (depression)	Andre	Antal døde (% litiumbehandlede)
1	3 (33.3%)	16 (6.3%)	81 (1.2%)	2
2	4 (25.0%)	15 (0.0%)	79 (1.3%)	0
3	3 (66.7%)	22 (18.2%)	66 (0.0%)	2
4-9	39 (28.2%)	68 (7.4%)	151 (6.6%)	12
10-20	46 (69.6%)	42 (9.5%)	50 (16.0%)	7(1)
>20	52 (55.8%)	15 (13.3%)	11 (18.2%)	7(1)

Tabel 3a

Indlæggelsesprofil (gennemsnit) for affektive lidelser

HoNOS items	Antal indlæggelser					
	1 (N=100)	2 (N=98)	3 (N=90)	4-9 (N=258)	10-20 (N=138)	>20 (N=77)
1 Aggression	0.20	0.28	0.42	0.36	0.59	0.65**
2 Selvmords- adfærd	0.71*	0.66	0.56	0.58	0.42	0.34
3 Misbrug	0.37	0.45	0.57	0.61	0.78*	0.71*
4 Kognitive problemer	0.41	0.59	0.62	0.50	0.61	0.66
5 Fysiske problemer	0.84	1.11	0.89	0.83	0.67	0.77
6 Halluci- nationer	0.23	0.37	0.46	0.39	0.53	0.84**
7 Depression	1.98**	1.82	1.87	1.86	1.63	1.31
8 Angst	1.70	1.80	1.91	1.99	2.14*	2.14*
9 Sociale relationer	0.91	1.11	1.06	1.15	1.41	1.19
10 ADL	0.74	1.19	0.99	1.07	1.09	1.05
11 Levevilkår	0.31	0.49	0.55	0.40	0.39	0.35
12 Be- skæftigelse	0.51	0.57	0.47	0.52	0.60	0.62

* $P \leq 0.05$ ** $P \leq 0.001$

Tabel 3b

Indlæggelsesprofil (gennemsnit) for affektive lidelser

HoNOS items	Antal indlæggelser					
	1 (N=36)	2 (N=46)	3 (N=60)	4-9 (N=150)	10-20 (N=145)	>20 (N=207)
1 Aggression	0.67	0.76	0.65	0.75	0.69	0.75
2 Selvmords- adfærd	0.17	0.26	0.35	0.41	0.31	0.33
3 Misbrug	0.44	0.50	0.40	0.40	0.57	0.56
4 Kognitive problemer	0.64	1.20	0.95	0.61	0.70	0.69
5 Fysiske problemer	1.03	0.78	0.54	0.47	0.59	0.52
6 Halluci- nationer	2.08	1.93	2.00	1.99	1.86	2.00
7 Depression	0.61	0.76	1.00	0.83	0.83	0.89
8 Angst	2.00	2.26	2.02	2.21	2.04	2.21
9 Sociale relationer	1.21	1.61	1.60	1.55	1.77	1.70
10 ADL	0.82	0.93	0.98	1.08	1.29	1.10
11 Levevilkår	0.55	0.71	0.57	0.76	0.69	0.64
12 Be- skæftigelse	0.42	0.80	0.75	0.80	0.92	0.74

Tabel 4a

Affektive lidelser: forbedringsprocent under indlæggelse

	HoNOS sub-skalaer	Antal indlæggelser					
		1 (N=100)	2 (N=98)	3 (N=90)	4-9 (N=258)	10-20 (N=138)	>20 (N=77)
A	Adfærdsproblemer	59.8%	67.5%	57.7%	76.7%	56.4%	72.1%*
B	Kognitive eller fysiske problemer	26.3%	31.4%	33.8%	30.0%	28.5%	25.4%
C	Psyko-patologiske symptomer	53.9%	42.7%	53.8%	57.0%	56.4%	62.6%*
D	Sociale problemer	43.5%	34.5%	41.3%	46.0%	37.4%	40.0%

* $P \leq 0.05$ **Tabel 4b**

Skizofreni: forbedringsprocent under indlæggelse

	HoNOS sub-skalaer	Antal indlæggelser					
		1 (N=36)	2 (N=46)	3 (N=60)	4-9 (N=150)	10-20 (N=145)	>20 (N=207)
A	Adfærdsproblemer	70.2%	49.1%	52.4%	72.0%	57.7%	65.2%
B	Kognitive eller fysiske problemer	33.0%	12.0%	45.3%	20.9%	32.0%	26.4%
C	Psyko-patologiske symptomer	35.1%	43.5%	37.6%	43.1%	44.1%	32.8%
D	Sociale problemer	25.9%	23.9%	8.6%	17.9%	21.5%	26.1%

Tabel 5

Indlæggelsestiden i dage. Gennemsnit (spredning).
Relation til antal tidligere indlæggelse

Diagnose	Antal indlæggelser					
	1	2	3	4-9	10-20	>20
Skizofreni (N=644)	36.7*(74.7)	64.1(171.7)	84.4(131.0)	61.5(120.5)	53.4(102.5)	36.8*(84.4)
Affektive lidelser (N=761)	22.8*(42.8)	37.4(56.4)	37.3(57.1)	40.7(71.4)	36.6(45.0)	31.5*(33.7)
Angst (N=469)	24.8*(46.9)	77.2(101.4)	60.2(95.0)	56.7(86.7)	31.9(45.9)	78.1(76.2)
Personligheds- forstyrrelser (N=266)	92.4(99.7)	118.6(114.2)	84.0(101.0)	84.2(103.4)	70.4(131.6)	37.9(90.0)
Misbrug (N=273)	10.6(15.6)	19.4(41.3)	10.5(10.0)	15.9(25.6)	15.6(19.4)	11.5(20.5)
Organiske psykiske lidelser (N=166)	22.4(33.1)	41.5(80.1)	43.0(78.2)	45.8(56.3)	40.5(54.8)	41.6(89.4)
Andre (N=58)	50.2(77.3)	98.4(167.5)	47.0(66.6)	29.3(35.1)	59.6(82.8)	7.4(7.3)

* $P \leq 0.05$

Tabel 6

Alderen (gennemsnit og spredning) og procentvis forekomst af kvinder.
Relation til tidligere indlæggelser

Diagnose	Alder	Antal indlæggelser					
		1	2	3	4-9	10-20	>20
Skizofreni (N=644)	41.8(15.0)	61%*	41%	40%	51%	46%	45%
Affektive lidelser (N=761)	56.0(34.5)	63%	53%	60%	61%	66%	74%*
Angst (N=469)	39.2(14.5)	60%	70%	65%	68%	64%	56%
Personligheds- forstyrrelser (N=266)	37.4(14.2)	60%	61%	59%	65%	73%	69%
Misbrug (N=273)	44.5(13.6)	23%	26%	25%	36%	43%	44%
Organiske psykiske lidelser (N=166)	63.5(21.4)	45%	34%	54%	43%	38%	44%
Andre (N=58)	29.6(13.0)	78%	86%	60%	67%	56%	88%

* $P \leq 0.05$

Tabel 7

Antal døde i de forskellige diagnostiske grupper.
Relation til tidligere indlæggelser

Diagnose	Antal indlæggelser						Total
	1	2	3	4-9	10-20	>20	
Skizofreni (N=644)	0	0	1	4	7	9	21(3.3%)
Affektive lidelser (N=761)	2	0	2	12	7	7	30(3.9%)
Angst (N=469)	0	0	1	1	1	1	4(0.9%)
Personligheds- forstyrrelser (N=266)	0	0	0	1	0	2	3(1.1%)
Misbrug (N=273)	1	2	0	2	1	3	9(3.3%)
Organiske psykiske lidelser (N=166)	3	3	9	18	1	0	34(20.5%)
Andre (N=58)	0	0	0	0	1	1	2(3.4%)
Total							103(3.9%)